Kirjallinen kysymys KK 351/2024 vp

Sofia Virta vihr

Kirjallinen kysymys taloudellisen väkivallan tunnistamisesta, ehkäisemisestä ja uhrien auttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Pakottava kontrolli on yksi naisiin kohdistuvan väkivallan muodoista. Kontrollin toimintatavat voivat koostua lukuisista kontrolloinnin muodoista, kuten fyysisestä väkivallasta, taloudellisesta väkivallasta, seksuaaliväkivallasta ja väkivallan uhasta. Näistä varsinkin taloudellinen väkivalta ja sen vaikutukset ovat huonosti tunnistettuja yhteiskunnassamme.

Taloudellinen väkivalta siis ilmenee usein pakottavana kontrollina, jossa toinen osapuoli rajoittaa, valvoo tai käyttää taloudellisia resursseja toisen vahingoksi. Tämä voi ilmetä esimerkiksi siten, että uhrilta evätään pääsy pankkitileille, hänet pakotetaan taloudellisesti epäedullisiin ratkaisuihin tai hänen velkaantumistaan käytetään keinona vallan ylläpitämiseen. Eron jälkeen taloudellinen väkivalta voi pahimmillaan jatkua oikeusprosessien ja omaisuuden jaon viivyttelynä tai lapsiin kohdistuvana painostuksena elatussopimusten yhteydessä. Taloudellista valtaa käyttävä osapuoli voi myös käyttää lapsia vallan välineinä, mikä tekee väkivallan uhreista entistä haavoittuvampia.

Petteri Orpon hallitus on luvannut panostaa lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseen, mutta taloudellisen väkivallan osalta toimenpiteitä ei hallitusohjelmassa mainita. Ohjelmassa on luvattu vain selvittää tarve pakottavan kontrollin kriminalisoinnille.

Taloudellisen väkivallan vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia ja koskea uhrin taloudellista, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat pienituloiset ja sosiaalisesti heikommassa asemassa olevat, joiden tilannetta ovat kurjistaneet hallituksen leikkaukset muun muassa sosiaaliturvaan. Esimerkiksi toimeentulotuen, asumistuen ja työttömyysturvan leikkaukset vaikeuttavat entisestään irtautumista väkivaltaisista suhteista taloudellisen riippuvuuden vuoksi, ja näin ne saattavat lisätä riskiä joutua taloudellisen hyväksikäytön kohteeksi.

Taloudellisen väkivallan uhrit eivät useinkaan saa tarvitsemiaan tukipalveluita. Moniammatillinen tuki, kuten talous- ja velkaneuvonta, psykososiaalinen apu sekä oikeudellinen tuki, on keskeistä väkivallan uhrien auttamiseksi. Lisäksi tarvitaan lainsäädännöllisiä muutoksia, jotta lastenvalvojilla olisi mahdollisuudet tarkistaa elatusvelvollisen taloudelliset tiedot ja ehkäistä taloudellisen vallan käyttöä eron yhteydessä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 351/2024 vp

Mitä konkreettisia toimenpiteitä hallitus aikoo toteuttaa, jotta pakottava kontrolli ja taloudellinen hyväksikäyttö saadaan paremmin tunnistettua ja estettyä ja

miten hallitus varmistaa, etteivät sosiaaliturvaleikkaukset heikennä entisestään taloudellisen väkivallan uhrien asemaa?

Helsingissä 2.10.2024

Sofia Virta vihr